

Motion till riksdagen

1988/89: Kr257

av Nils-Olof Gustafsson och Margareta Winberg
(båda s)

Byggnadsvården

I samband med att kulturminnesvården 1988 fått en samlad lagstiftning, har dess ansvarsområde breddats. Den vidgade inriktningen som detta inneburit gäller inte minst för byggnadsvården, vars arbetsfält utgör en väsentlig del i bevarandet och levandegörandet av vårt gemensamma kulturarv. I kulturmiljöpropositionen (1987/88:104) anförs t. ex. att:

”Kulturmiljövården kan dock inte inskränkas till att bara ta tillvara det exklusiva eller specifikt intressanta. Den måste också bidra till att bibehålla och utveckla en rik vardagsmiljö. . . Ett mål för kulturmiljövården bör vara att stärka den lokala kulturella identiteten”.

Statens ansvar för vården av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse formulerades 1981. Statens ansvar skulle omfatta byggnader av såväl nationellt värde som värden betingade främst från regional och lokal synpunkt.

Statens anslag till denna verksamhet har under ett antal år minskat kraftigt.

Samtidigt växer behovet av byggnadsvård i paritet med eftersläpningen och de nya typer av projekt som tillkommer i och med ett bredare arbetsfält. I dag är situationen sådan att till och med vården av landets fåtaliga byggnadsminnen hotas.

Det allvarligaste är dock att de försvagade resurserna leder till att nästan ingen av den lokalt och regionalt identitetsskapande bebyggelsen kan vårdas. Därigenom uppkommer en bristande överensstämmelse mellan byggnadsvårdens verksamhet och kulturmiljövårdens och kulturpolitikens övergripande mål. Visserligen förskjuts ansvaret för kulturmiljön alltmer till kommuner och enskilda, men det är desto viktigare att statliga stimulansmedel finns tillgängliga i erforderlig omfattning.

Nyligen genomförda undersökningar visar, att i jämförelse med förhållandena i Europa framstår de svenska statsbidragen för byggnadsvård som små. En hel rad nationer i såväl Öst- som Västeuropa fäster stor vikt vid vården av sin kulturhistoriska bebyggelse och prioriterar kraftigt denna verksamhet.

Om byggnadsvården skall spela en viktig roll för vården av kulturmiljön och om riktlinjerna för verksamheten skall förbli meningsfulla, måste således statens bidrag för att stimulera byggnadsvård kraftigt höjas.

Handläggningen av byggnadsvårdsfrågor sköts i dag centralt via riksantikvarieämbetet. Emellertid är det de regionala organen, d. v. s. länsstyrelserna, som bäst kan bedöma vårdbehovet. En överflyttning av statsmedlen

till länsstyrelserna skulle därför dels medföra en effektivisering och förenkling av handläggandet, dels möjliggöra en långsiktig planering av byggnadsvården.

Mot. 1988/89
Kr257

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en förstärkning av byggnadsvården,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att handläggningen av byggnadsvårdsärendena decentraliseras till länen.

Stockholm den 24 januari 1989

Nils-Olof Gustafsson (s)

Margareta Winberg (s)